

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch špecializovanej štátnej správy

Kontrola bola vykonaná v súlade s Plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom v organizáciách špecializovanej štátnej správy.

Predmetom kontroly bola pôsobnosť kontrolovaných subjektov a analýza ich hospodárenia, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladanie s majetkom, úroveň a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti.

Kontrola bola vykonaná od 07.09.2010 do 19.11.2010 v Krajskom úrade životného prostredia Prešov a v Krajskom školskom úrade Prešov za rok 2009.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

A/ Výsledky kontroly v Krajskom úrade životného prostredia Prešov

1. Pôsobnosť kontrolovaného subjektu a analýza jeho rozpočtového hospodárenia

Krajský úrad životného prostredia Prešov (ďalej len „KÚŽP Prešov“) je štátna rozpočtová organizácia, zriadená zákonom č. 525/2003 Z. z o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 01.01.2004. Je orgánom miestnej štátnej správy starostlivosti o životné prostredie v stanovených oblastiach a vykonáva štátnu správu starostlivosti o životné prostredie podľa osobitných predpisov. Do jeho pôsobnosti patrilo v kontrolovanom období osem obvodných úradov životného prostredia (Prešov, Bardejov, Humenné, Kežmarok, Poprad, Stará Ľubovňa, Stropkov a Vranov nad Topľou), ktoré nemali právnu subjektivitu.

KÚŽP Prešov je právnickou osobou, ktorá v kontrolovanom období bola napojená na rozpočet Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“).

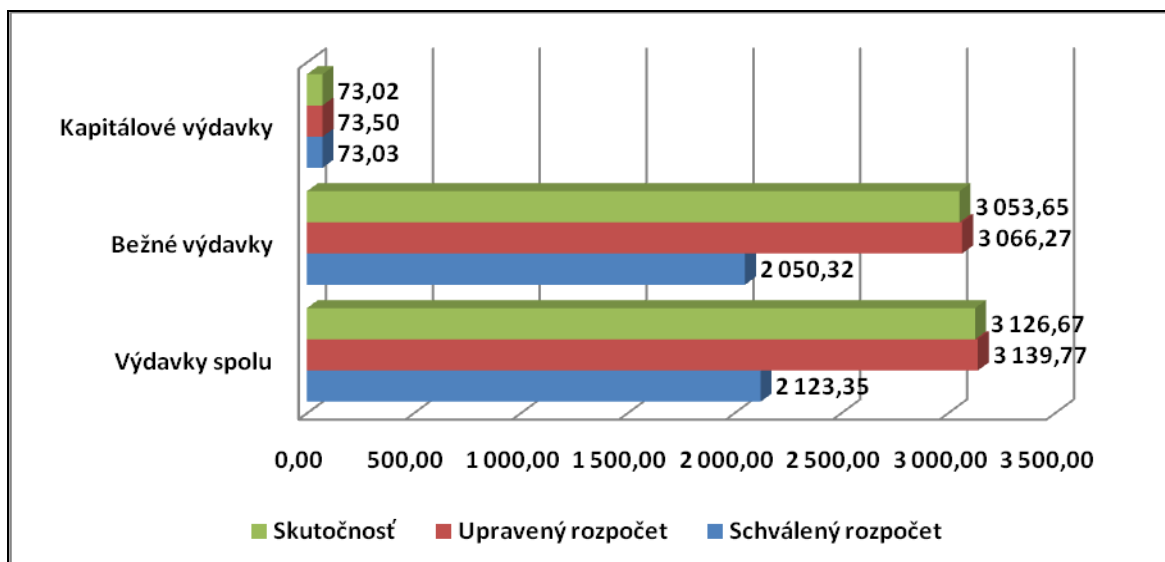
MŽP SR oznámilo KÚŽP Prešov záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2009 listom z 09.02.2009, a to príjmy spolu 6,64 tis. EUR a výdavky spolu 2 123,35 tis. EUR v členení na bežné výdavky a kapitálové výdavky. Ďalšími záväznými ukazovateľmi boli v rámci bežných výdavkov mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania a reprezentačné.

V priebehu roku 2009 MŽP SR vykonalo celkom 13 úprav rozpočtu, ktorými boli zvýšené príjmy celkom o 6,89 tis. EUR a výdavky spolu o 1 016,42 tis. EUR.

Upravený rozpočet príjmov celkom bol prekročený o 2,08 tis. EUR. Plnenie rozpočtu výdavkov v tis. EUR je uvedené v grafickom znázornení, pričom všetky záväzné ukazovatele boli dodržané.

Graf č. 1

sumy v tis. EUR

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

V rámci kontroly bol preverený súlad vykázaných príjmov a výdavkov organizácie s rozpočtovými pravidlami v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) na vybranej vzorke dokladov, pričom neboli zistené nedostatky.

Preverením úplnosti a správnosti účtovných záznamov z vykonaných finančných transakcií boli zistené nedostatky, týkajúce sa nedodržania postupov účtovania v zmysle Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky (ďalej len „Opatrenie MF SR č. MF/16786/2007-31“), a to:

- v siedmich prípadoch nesprávne zaúčtovanie poskytnutých preddavkov celkom v sume 0,82 tis. EUR,
- v 16 prípadoch neúčtovanie o vzniknutých pohľadávkach voči odberateľom za služby spojené s prenájmom, resp. výpožičkou celkom v sume 5,12 tis. EUR,
- v siedmich prípadoch boli záväzky celkom v sume 3,15 tis. EUR zaúčtované až po ich úhrade.

Nedodržaním postupov účtovania vo vyššie uvedených prípadoch došlo k porušeniu zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Z dôvodu neúčtovania o vzniknutých pohľadávkach nebolo účtovníctvo účtovnej jednotky v zmysle uvedeného zákona úplné.

KÚŽP Prešov v kontrolovanom období pri obstarávaní zákaziek na dodanie tovarov a zákaziek na poskytovanie služieb postupoval v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) a internou smernicou pre uplatňovanie metód a postupov verejného obstarávania v zmysle zákona o verejnom obstarávaní v podmienkach kontrolovaného subjektu.

Kontrolou bolo preverených celkom sedem prípadov obstaraných zákaziek na dodanie tovaru a poskytnutie služieb s nízkou hodnotou a jeden prípad zákazky na dodanie osobného automobilu formou podprahovej zákazky, pričom neboli zistené nedostatky.

3. Nakladanie s majetkom

Preverením správnosti evidencie majetku, jeho ocenenia a zápisu vlastníckych práv k nehnuteľnostiam neboli zistené nedostatky.

Nedostatky boli zistené vo vykonanej inventarizácii majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2009, keď inventúrne súpisy neobsahovali stanovené náležitosti v zmysle zákona o účtovníctve, napr. pri inventarizácii pozemkov nebola uvedená výmera ani odvolávka na list vlastníctva a inventúrne súpisy neobsahovali podpisový záznam hmotne zodpovedných osôb za príslušný druh majetku.

4. Úroveň a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti

Kontrolovaný subjekt v zmysle Organizačného poriadku účinného od 01.08.2007 mal zriadený útvar kontroly, ktorý bol gestorom pri kontrole v štátnej správe, vybavovaní sťažností a petícií, finančnej kontrole a vnútornom audite v zmysle príslušnej legislatívy. Svoju činnosť vykonával na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti prednostom KÚŽP Prešov.

Základné pravidlá, spôsob a ciele vykonávania finančnej kontroly v zmysle zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“) boli v podmienkach KÚŽP Prešov upravené v Smernici prednostu KÚŽP Prešov o finančnom riadení a finančnej kontrole z 01.08.2006 v znení Dodatku č. 1 účinného od 12.02.2007.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila vykonávanie predbežnej finančnej kontroly na vybranej vzorke finančných transakcií, pričom nedostatky súviseli s nedodržaním platných postupov účtovania, a teda jej formálnym vykonávaním.

Vytvorený systém riadenia a kontroly v rámci kontrolovaného subjektu bol v kontrolovanom období primerane účinný, a to aj vplyvom plnenia prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov na základe vládneho auditu za roky 2007 - 2008.

B/ Výsledky kontroly v Krajskom školskom úrade Prešov

1. Pôsobnosť kontrolovaného subjektu a analýza jeho rozpočtového hospodárenia

Krajský školský úrad Prešov (ďalej len „KŠÚ Prešov“) je štátna rozpočtová organizácia, zriadená na základe zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 01.01.2004. Je právnickou osobou, ktorá v kontrolovanom období bola napojená na rozpočet Ministerstva školstva SR (ďalej len „MŠ SR“).

KŠÚ Prešov v zmysle zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve je orgánom miestnej štátnej správy v školstve v stanovených oblastiach a vykonáva štátnu správu v školstve podľa osobitných predpisov. V kontrolovanom období bol zriaďovateľom 51 rozpočtových organizácií a v územnej pôsobnosti KŠÚ Prešov bolo zriadených inými zriaďovateľmi celkom 2 543 predškolských zariadení, škôl, školských zariadení a školských úradov zriadených inými zriaďovateľmi.

MŠ SR oznámilo KŠÚ Prešov záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2009 listom z 23.01.2009, a to príjmy spolu vo výške 132,78 tis. EUR a výdavky spolu vo výške 202 309,48 tis. EUR.

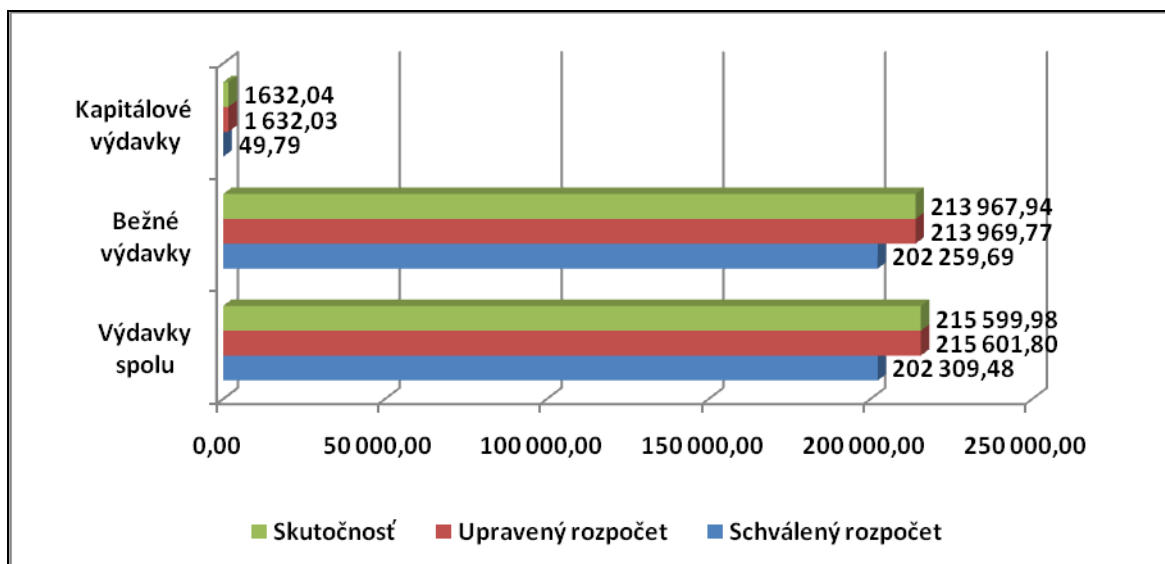
V priebehu roku 2009 MŠ SR vykonalo celkom 85 úprav rozpočtu, ktorými bol znížený rozpočet príjmov celkom o 34,28 tis. EUR a rozpočet výdavkov zvýšený celkom o 13 292,32 tis. EUR.

Preverením plnenia rozpočtu príjmov bolo zistené, že záväzný ukazovateľ bol splnený. Rozpočet príjmov oproti upravenému rozpočtu bol prekročený celkom o 47,72 tis. EUR.

Plnenie rozpočtu výdavkov je uvedené v grafickom znázornení.

Graf č. 2

Sumy v tis. EUR

Preverením plnenia rozpočtu bolo zistené, že boli dodržané záväzné limity ukazovateľov, stanovených MŠ SR okrem bežných výdavkov na mzdy, platy a ostatné osobné výdavky, kde došlo k prekročeniu upraveného rozpočtu celkom o 0,02 tis. EUR.

Podľa predloženej dokumentácie k prekročeniu záväzného ukazovateľa došlo v dôsledku nesprávneho zaúčtovania miezd v rozpočtovej organizácii zriadenej kontrolovaným subjektom. Podľa predloženého výpisu zo štátnej pokladnice v predmetnej organizácii čerpanie výdavkov na mzdy, platy a ostatné osobné výdavky za rok 2009 v skutočnosti nebolo vyššie, ale v čase zistenia chybného účtovania už nebolo možné vykonať opravu v účtovníctve.

V rámci kontroly rozpočtového hospodárenia bol preverený rozpis normatívnych finančných prostriedkov pre zriaďovateľov štátnych škôl v okrese Stropkov, tzn. mesto Stropkov a 12 obcí. KŠÚ Prešov vykonal rozpis normatívnych finančných prostriedkov pre zriaďovateľov listami z 13.02.2009 celkom v sume 2 561,98 tis. EUR.

KŠÚ Prešov nepreukázal príslušnou dokumentáciou termín odoslania týchto oznámení zriaďovateľom štátnych škôl, čím kontrolná skupina NKÚ SR nemohla preveriť súlad postupu kontrolovaného subjektu so zákonom č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení“), podľa ktorého KŠÚ Prešov mal oznámiť najneskôr do 30 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti zákona o štátnom rozpočte zriaďovateľovi štátnej školy výšku normatívnych príspevkov.

2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

V rámci kontroly dodržiavania rozpočtových pravidiel pri hospodárení s verejnými prostriedkami bolo zistené, že KŠÚ Prešov nepostupoval v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 z 08.12.2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších zmien a doplnkov, keď v 11 prípadoch nesprávne triedil poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady celkom v sume 1,07 tis. EUR. Tým postupoval v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého sa v rozpočte verejnej správy pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy uplatňuje rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy.

Kontrolovaný subjekt konal v rozpore so zákonom o účtovníctve, keď nedodrжал platné postupy účtovania v zmysle Opatrenia MF SR č. MF/16786/2007-31, a to nesprávnym účtovaním poskytnutých preddavkov v štyroch prípadoch v celkovej sume 0,69 tis. EUR a poplatkov za komunálne odpady a dane z nehnuteľností v 14 prípadoch celkom v sume 1,44 tis. EUR.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

KŠÚ Prešov neúčtovaním o nákladoch budúcich období v štyroch prípadoch celkom v sume 0,74 tis. EUR okrem nedodržania postupov účtovníctva nezabezpečil ani úplnosť vedenia účtovníctva v zmysle zákona o účtovníctve.

Kontrolovaný subjekt v roku 2009 uplatnil v dvoch prípadoch postupy formou verejnej súťaže (podlimitné zákazky), v dvoch prípadoch postupy pre zadávanie podprahových zákaziek a v 17 prípadoch postupy pre zadávanie zákaziek s nízkymi hodnotami (prieskum trhu).

Správnosť postupov verejného obstarávania pre zadávanie zákaziek bola preverená v troch prípadoch, pričom nedostatky boli zistené v dvoch prípadoch.

V prípade podlimitnej zákazky, týkajúcej sa rekonštrukcie a modernizácie špeciálnej základnej školy, bolo zistené, že komisia na vyhodnotenie ponúk nevylúčila v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní súťažnú ponuku víťazného uchádzača z dôvodu nesplnenia požiadaviek na predmet zákazky uvedených v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v súťažných podkladoch. Komisia na vyhodnotenie súťažných ponúk nezistila a neopravila matematické chyby v súťažnej ponuke víťazného uchádzača, čím nepostupovala ani v súlade so súťažnými podkladmi. KŠÚ Prešov uzatvoril s víťazným uchádzačom zmluvu o dielo dňa 29.06.2008, pričom cena diela 508,27 tis. EUR s DPH vychádzala z chybné oceneného položkovitého rozpočtu. Dohodnutá cena s DPH mala byť nižšia o 0,03 tis. EUR.

Kontrolovaný subjekt pri zadaní podprahovej zákazky, týkajúcej sa rekonštrukcie a modernizácie odborného učilišťa internátneho, mal v zmysle zákona o verejnom obstarávaní uverejniť výzvu na predkladanie ponúk na svojej internetovej stránke a po jej uverejnení mohol výzvu poslať najmenej trom vybraným záujemcom. Z dokumentácie o realizovanom postupe verejného obstarávania nebolo možné určiť, či výzva zverejnená na internetovej stránke KŠÚ Prešov bola totožná z výzvami, zaslanými vybraným uchádzačom, a to vzhľadom na rozdielnosť obsahu predložených listov pre zverejnenie výzvy, tzn. nebolo možné preveriť súlad postupu verejného obstarávateľa so zákonom o verejnom obstarávaní.

3. Nakladanie s majetkom

V rámci kontroly správnosti evidencie a ocenenia majetku bolo zistené, že kontrolovaný subjekt neocenal v šiestich prípadoch pozemky nadobudnuté bezodplatným prevodom o celkovej výmere 47 576 m², čím postupoval v rozpore s Opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31 a so zákonom o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná oceňovať majetok a záväzky ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v prípade bezodplatného nadobudnutia majetku reprodukčnou obstarávacou cenou.

Neocenením uvedených pozemkov kontrolovaný subjekt nezabezpečil správnosť vedenia účtovníctva v zmysle zákona o účtovníctve a konal v rozpore so zákonom NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe majetku štátu“).

Kontrolou správnosti vykonanej inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2009 bolo zistené, že inventúrne súpisy neboli vyhotovené v súlade so zákonom o účtovníctve, keď napr. neobsahovali miesto uloženia zásob, množstvo a jednotkovú cenu pozemkov a podpisový záznam hmotne zodpovedných osôb za príslušný druh majetku.

4. Úroveň a využívanie výsledkov kontrolnej činnosti

Kontrolovaný subjekt mal v zmysle Organizačného poriadku KŠÚ Prešov, účinného od 01.10.2008 zriadené oddelenie kontroly, ktoré vykonávalo kontrolnú činnosť úradu vrátane vybavovania sťažností a petícií občanov na základe zamerania kontrolnej činnosti schváleného prednostom KŠÚ Prešov.

V priebehu roku 2009 oddelenie kontroly v zmysle zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite a na základe poverenia prednostu KŠÚ Prešov vykonalo 19 následných finančných kontrol, z toho jednu vo vlastnej organizácii na dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní, pričom kontrolou neboli zistené nedostatky.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

MŠ SR v roku 2009 vykonalo v KŠÚ Prešov kontrolu dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti s verejnými prostriedkami za rok 2008, na základe ktorej kontrolovaný subjekt prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Vytvorený systém riadenia a vnútornej kontroly kontrolovaného subjektu bol v kontrolovanom období primerane funkčný, aj keď vykazoval v súvislosti so zistenými nedostatkami kontrolou NKÚ SR rezervy, a to najmä v oblasti účinnosti predbežnej finančnej kontroly.

Zhrnutie

Kontrola subjektov špecializovanej štátnej správy poukázala na rezervy v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o účtovníctve. Obidva kontrolované subjekty nedodržali platné postupy účtovania, a tým nepostupovali v súlade so zákonom o účtovníctve.

V oblasti nakladania s majetkom štátu nezabezpečili vykonanie riadnej inventarizácie majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov k 31.12.2009 v súlade so zákonom o účtovníctve, keď nevyhotovili inventúrne súpisy stanoveným spôsobom. KŠÚ Prešov okrem toho nezabezpečil ocenenie bezodplatne nadobudnutých pozemkov, čím nekonal v súlade so zákonom o účtovníctve a zákonom o správe majetku štátu.

KŠÚ Prešov okrem vyššie uvedených nedostatkov nevedol evidenciu o doručení rozpisu rozpočtu zriaďovateľom štátnych škôl, v dôsledku čoho nebolo možné preveriť súlad so zákonom o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení. Nejednoznačnosť dokumentácie bola zistená aj v prípade zverejnenia výzvy na podprahovú zákazku, súvisiacu s rekonštrukciou a modernizáciou odborného učilišťa. Porušenie zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené v prípade verejnej súťaže na podlimitnú zákazku na stavebné práce, týkajúce sa rekonštrukcie a modernizácie špeciálnej základnej školy, keď komisia nevyhlásila súťažnú ponuku víťazného uchádzača z dôvodu, že nespĺňala požiadavky verejného obstarávateľa na predmet zákazky. V rozpore so súťažnými podkladmi uvedená súťažná ponuka obsahovala matematické chyby, ktoré komisia neopravila. Kontrolovaný subjekt nezabezpečil správne triedenie výdavkov v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Obidva kontrolované subjekty mali vytvorený systém riadenia a vnútornej kontroly. Napriek zavedenému systému a aj opatreniam, ktoré boli prijaté a plnené v kontrolovaných subjektoch v súvislosti s výsledkami externých kontrol, ich vnútorný kontrolný systém vykazoval rezervy. Zistené nedostatky kontrolou NKÚ SR v oblasti účtovníctva vyplývali z formálne vykonávanej predbežnej finančnej kontroly.

Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnymi zástupcami kontrolovaných subjektov, ktorí na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov prijali celkom 19 opatrení.